

Funded by
the European Union

โครงการ SUCCESS

จดหมายข่าว ฉบับที่ 8
ประจำเดือนพฤษภาคม - ตุลาคม 2566

สวัสดิ์คะ จดหมายข่าวฉบับที่ 8 ประจำเดือนพฤษภาคม - ตุลาคม 2566 ของโครงการ SUCCESS พวกเราได้รวบรวมกิจกรรมของโครงการและสาระน่ารู้มากมาย มาฝากเช่นเคยนะคะ

“โครงการประชาสังคมร่วมแรงเพื่อเปลี่ยนแปลงเมือง” หรือ “โครงการ SUCCESS” กำลังดำเนินงานเข้าสู่ปีที่ 5 หรือปีสุดท้ายของโครงการแล้วนะคะ ดังนั้นพวกเราได้รวบรวมข้อมูล ข่าวสาร สาระความรู้ และกิจกรรมที่ดำเนินงานในช่วงเดือนพฤษภาคม - ตุลาคม 2566 มาไว้ในจดหมายข่าวฉบับที่ 8 นี้ได้เลยค่ะ

พวกเราขอเชิญผู้อ่านทุกท่าน มาร่วมเป็นเครือข่ายเพื่อเรียนรู้และขับเคลื่อนการพัฒนาเมือง การเตรียมพร้อมรับมือกับภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ครอบคลุมคนทุกระดับอย่างเป็นธรรมไปพร้อมกัน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อมูลในจดหมายข่าวฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อท่านผู้อ่านทุกท่านไม่มากก็น้อยนะคะ

โครงการ SUCCESS ช่วงครึ่งปีหลัง ของปีที่ 4

จดหมายข่าวฉบับนี้ ได้รวบรวม รายงานสถานการณ์ เหตุการณ์ภัยพิบัติ และข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจากทั่วโลกและในประเทศไทยเหมือนเช่นเคย รวมถึงความก้าวหน้าของการดำเนินกิจกรรมโครงการของสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย และการดำเนินงานใน 2 ภูมิภาค โดยภาคใต้ นำโดยมูลนิธิชุมชนสงขลา (SCF) และภาคตะวันออก เฉียงเหนือ นำโดยศูนย์ประชาสังคมและการจัดการองค์กรเอกชนสาธารณสุขประโยชน์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (CSNM) โดยกิจกรรมหลักในช่วงครึ่งปีหลังของปีที่ 4 นี้ยังคงเป็นการดำเนินกิจกรรมโครงการนำร่องอย่างเข้มข้นและแข่งขันกัน ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักคือ เพื่อการปรับปรุงกลไกและแนวปฏิบัติด้านการบริหารจัดการเมืองและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวของชุมชนต่อการ

เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ รวมถึงปัญหาทางด้านน้ำ ที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมของชุมชน ที่จัดทำขึ้นโดยอาศัยข้อมูลการประเมินความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ได้ดำเนินงานเสร็จสิ้นไปแล้ว รวมทั้งสิ้น 7 โครงการนำร่อง ประกอบไปด้วย 12 พื้นที่ศึกษาใน 2 ภูมิภาค คือ ภาคใต้ จำนวน 6 เมือง ได้แก่ เมืองควนลิ่ง เมืองพะตง เมืองบ่อหย่าง เมืองป่าดงเบขาร์ เมืองโตนดด้วน เมืองละงู และภาคอีสาน จำนวน 6 เมือง ได้แก่ เมืองขอนแก่น เมืองบ้านไผ่ เมืองหนองสำโรง เมืองสามพรา้ว เมืองสระใคร และเมืองหนองคาย นอกจากนี้ทางคณะทำงานโครงการยังได้ลงพื้นที่เพื่อติดตามความก้าวหน้ารวมถึงรับทราบปัญหาและอุปสรรคของแต่ละโครงการ ซึ่งทางโครงการได้รวบรวมรายละเอียด มานำเสนอในฉบับนี้แล้วค่ะ

คำถามชวนคิด ? คำถามที่อยากชวนท่านผู้อ่าน...มาช่วยกันคิด...

คำถาม: ท่านคิดว่า “ปัจจัยที่สำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดการเตรียมความพร้อมของคนและเมือง ต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทุกรูปแบบ” คืออะไร?

รอบรู้สถานการณ์ปัจจุบัน

จากสถานการณ์ความแปรปรวนและภัยพิบัติทั่วโลกที่เริ่มรุนแรงและถี่มากขึ้น คงจะยากยิ่งถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยรายงานล่าสุดปี 2023 ของ IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change) ได้ระบุไว้ว่า “กิจกรรมของมนุษย์ยังคงปล่อยก๊าซเรือนกระจก ซึ่งส่งผลให้เกิดภาวะโลกร้อนอย่างชัดเจน และประชากรโลกที่อาศัยอยู่ในภูมิภาคที่มีความเสี่ยงจะสูญเสียชีวิตจากภัยพิบัติน้ำท่วม ภัยแล้ง และพายุสูงเป็น 15 เท่า เมื่อเทียบกับภูมิภาคที่มีความเสี่ยงต่ำ” อีกทั้งนายอันโตนิโอ กูเตร์เรส เลขาธิการสหประชาชาติ ได้ประกาศว่า “ยุคของภาวะโลกร้อน (global warming) ได้สิ้นสุดลงแล้ว และจากนี้ไป โลกเข้าสู่ยุค “โลกเดือด” (global boiling)” หลังจากยืนยันแล้วว่าเดือนกรกฎาคม 2566 เป็นเดือนที่โลกร้อนจัดที่สุดเป็นประวัติการณ์เท่าที่เคยมีการบันทึกมาก่อน

ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในหลายประเทศในทวีปยุโรป มีสภาพอากาศที่อุ่นผิดปกติ ในขณะที่สหรัฐอเมริกาต้องเผชิญกับพายุทอร์นาโด พัดถล่มกว่า 60 ลูก และในอีกหลายๆ พื้นที่ที่ต้องประสบกับภัยแล้งรุนแรง เช่น ประเทศอูรุกวัย ที่เกิดการขาดแคลนน้ำครั้งร้ายแรงที่สุดในรอบ 70 ปี ในทวีปเอเชียเองก็ต้องเผชิญกับอากาศร้อนที่สุด เช่น ประเทศบังกลาเทศ ที่อุณหภูมิสูงถึง 43 องศาเซลเซียส นอกจากนี้ยังเกิดกรณีฝนถล่ม น้ำท่วม ดินถล่มอีกหลายพื้นที่ อาทิ ในช่วงเดือนกรกฎาคม เกาหลีใต้เจอฝนถล่มทำให้น้ำท่วมสูงอย่างรวดเร็ว ซึ่งทำให้ยานพาหนะที่อยู่ภายในอุโมงค์จมน้ำ และประเทศอินเดียที่เผชิญกับฝนตกครั้งใหญ่ น้ำท่วมหนัก ดินถล่มทับคน เนื่องจากไม่มีทั้งระบบการแจ้งเตือน ไม่มีโครงสร้างป้องกันน้ำท่วมและขาดการจัดการน้ำท่วมแบบบูรณาการ ทุกเหตุการณ์นำมาซึ่งการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก

สถานการณ์ในประเทศไทยนั้น สำหรับใครที่รักการท่องเที่ยวในช่วงฤดูหนาว คงจะผิดหวังเล็กน้อยกับการคาดการณ์ของผู้เชี่ยวชาญได้ระบุว่า “ปลายปีนี้จะไม่หนาวแต่ปีหน้าจะร้อนแล้งสุด” ซึ่งกรมอุตุนิยมวิทยาได้ประกาศเลื่อนวันเข้าสู่ฤดูหนาว จาก ต้นเดือนพฤศจิกายน เป็นประมาณกลางเดือน มาจากความแปรปรวนของสภาพอากาศ ในส่วนความก้าวหน้าด้านการขับเคลื่อนการดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศที่สำคัญ คือ พระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนชื่อ “กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม” เป็น “กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม” โดยมีผลบังคับใช้วันที่ 18 สิงหาคม 2566 เพื่อดำเนินการตามพันธกรณีระหว่างประเทศและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภายในและระหว่างประเทศ นั่นก็จะเป็นอีกความหวังหนึ่งในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของประเทศให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้คือ “มุ่งสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอนภายในปี พ.ศ.2593 และเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ในปีพ.ศ.2608” แต่อย่างไรก็ตามการเตรียมความพร้อมรับมือต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติในระดับบุคคลหรือชุมชนให้สามารถเผชิญภัยพิบัติทุกรูปแบบได้ โดยได้รับผลกระทบน้อยที่สุดหรือไม่ได้รับผลกระทบเลยก็ยังคงเป็นสิ่งสำคัญและจะเป็นแนวทางที่สร้างความยั่งยืนได้ในอนาคต

นอกจากนี้ พวกเราคงต้องมาติดตามกันต่อไปนะคะว่า การประชุมระดับชาติที่กำลังจะมาถึง นั่นคือ **การประชุม COP28** ครั้งนี้จะจัดขึ้นในนครดูไบของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ระหว่างวันที่ 30 พ.ย. - 12 ธ.ค.นี้ ทั้งนี้สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์เป็นหนึ่งในประเทศผู้ผลิตน้ำมันอันดับต้น ๆ ของโลก และเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงยังได้ประกาศแผนขยายการผลิตน้ำมันอีกด้วย การประชุมครั้งนี้จะร่วมกันหาข้อตกลงระดับโลกที่เป็นไปได้ และสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงและลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้อย่างไร

รอบรู้โครงการ SUCCESS

การดำเนินงานครึ่งปีหลังของปี 4 มีกิจกรรมมากมายที่ได้ดำเนินงาน มาติดตามกันค่ะ

แลกเปลี่ยนการดำเนินโครงการนำร่อง ระหว่างพื้นที่ภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผ่านระบบออนไลน์

ทางโครงการร่วมกับ SCF และ CSNM ได้จัดประชุม เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2566 ผ่านระบบออนไลน์ Zoom ขึ้น เพื่อให้คณะทำงานโครงการนำร่องทั้งในพื้นที่ภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 7 โครงการ 12 พื้นที่ดำเนินงาน ได้ร่วมแลกเปลี่ยนความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการนำร่อง ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2566-ปัจจุบันรวมถึงแลกเปลี่ยนแนวทางการปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินงานให้สอดคล้องกับปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว โดยได้จำแนกเมืองตามประเด็นปัญหาที่มีความสอดคล้องกัน ได้แก่ **1) เมืองที่เผชิญกับน้ำท่วม** ได้แก่ เมืองสามพราวนและเมืองหนองสำโรง จ.อุดรธานี และเมืองพะตง จังหวัดสงขลา **2) การบริหารจัดการน้ำของเมือง** ได้แก่ เมืองควนลัง และชุมชนโตนดด้วน **3) ความยากจนในเมือง** ได้แก่ เมืองขอนแก่น และเมืองบ้านไผ่ **4) การพัฒนาเมืองที่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ** ได้แก่ เมืองละงู เมืองสระใคร และเมืองหนองคาย (โคกแมงเงา) และ **5) เมืองมลพิษทางอากาศ** ได้แก่ เมืองปาดังเบซาร์

ติดตามความก้าวหน้าและหนุนเสริมโครงการนำร่อง (พื้นที่ภาคใต้) ครั้งที่ 1

วันที่ 9-14 กรกฎาคม 2566 ทางโครงการร่วมกับ SCF ได้ลงพื้นที่ติดตามประเมินผลความก้าวหน้าและหนุนเสริมโครงการนำร่อง (พื้นที่ภาคใต้) ซึ่งเป็นครั้งแรก โดยได้ลงพื้นที่ที่จังหวัดสงขลา (เมืองปาดังเบซาร์, เมืองบ่อยาง, เมืองควนลัง และเมืองพะตง) จังหวัดพัทลุง (เมืองโตนดด้วน) และจังหวัดสตูล (เมืองละงู) โดยสรุปแนวทางหลัก ๆ ของการดำเนินโครงการฯ ของทั้ง 3 จังหวัด ยังเน้นที่การสร้างเครือข่ายภาคี รื้อฟื้นทำความเข้าใจร่วมกัน การเก็บข้อมูลพื้นฐานชุมชนผ่านเครื่องมือศึกษาชุมชน รวมทั้งวางแผนขับเคลื่อนการก่อตั้งเป็นองค์กรชุมชนสร้างความยั่งยืน ในการดำเนินงานให้ต่อเนื่อง ทั้งนี้ในขั้นตอนต่อไปทั้ง 3 จังหวัด เห็นร่วมกันว่าต้องการใช้เครื่องมือแผนผังภูมินิเวศ โดยทางทีมได้ประสาน **ดร.จำเนียร วรรัตน์ชัยพันธ์** มาเป็นวิทยากร **ให้ความรู้ถึงหลักการ แนวทางการนำแผนผังภูมินิเวศ** ไปใช้ในการวางแผนและทำแผนผังภูมินิเวศ ในวันที่ 16 สิงหาคม 2566 ที่จังหวัดสงขลา ต่อไป

ติดตามความก้าวหน้าและหนุนเสริมโครงการนำร่อง (พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ครั้งที่ 1

วันที่ 17-20 กรกฎาคม 2566 ทางโครงการร่วมกับ CSNM ลงพื้นที่ติดตามประเมินผลความก้าวหน้าและหนุนเสริมโครงการนำร่อง (พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) โดยได้ลงพื้นที่จังหวัดหนองคาย (เมืองสระใคร และเมืองหนองคาย) มีการจัดตั้งคณะทำงานใหม่และปรับแผนการทำงานเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง และมีการจัดทำข้อมูลฐานชุมชน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ปัญหา จังหวัดอุดรธานี (เมืองหนองสำโรงและเมืองสาวพร้าว) กิจกรรมเป็นไปตามแผน กำลังอยู่ระหว่างการเก็บข้อมูลและทำแผนที่เดินดินในชุมชน และได้เลือกแนวทางทฤษฎี Natural Base Solution มาช่วยแก้ปัญหาผ่านเครื่องมือ “แผนผังภูมินิเวศ” ให้ชุมชนได้เห็นปัญหาร่วมกัน และ จังหวัดขอนแก่น (เมืองขอนแก่นและเมืองบ้านไผ่) กิจกรรมดำเนินไปตามแผนงาน โดยเน้นสร้างความเข้มแข็งของคนในชุมชน เสริมสร้างศักยภาพคณะทำงานที่เป็นฐานชาวบ้านอย่างแท้จริง ที่อยู่ในเขตที่ดินของการรถไฟ และต้องย้ายออกแน่นอน โดยเมื่อต้องย้ายไปยังพื้นที่ใหม่จึงต้องการสิทธิและการยอมรับในการวางแผนจัดการพื้นที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เหลื่อมล้ำ และมีความชัดเจนในการจัดการช่วยเหลือจากภาครัฐ ทั้งนี้ มีข้อเสนอสำคัญในการปรับแผนปฏิบัติงานเน้นการสร้างฐานกลไก และภาคีเครือข่าย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การเชื่อมหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ โดย CSNM ช่วยประสาน โดยประเด็นคือ “การจัดการสภาพภูมิอากาศ” (ฝนตก น้ำท่วม ฝั่งเมือง ฯลฯ) จะทำอย่างไรที่มองภาพสถานการณ์ให้เป็นภาพใหญ่ขึ้น ในประเด็นภัยแล้ง น้ำเสีย น้ำสะอาด โดยชวนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาแลกเปลี่ยน

การดำเนินโครงการนำร่องภาคใต้

แผนผังภูมินิเวศเพื่อรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ในเวทีพัฒนาศักยภาพแกนนำชุมชนโครงการ success ภาคใต้ เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2566 ดร.ธงชัย ไรจนกนันทน์ ที่ปรึกษาโครงการ success กล่าวว่า **“มนุษย์ไม่สามารถเอาชนะธรรมชาติได้ หากเราแก้ปัญหาด้วยวิธีเดิม เราต้องแก้ปัญหาแบบใหม่โดยระบบภูมินิเวศหรือการแก้ปัญหาโดยธรรมชาติ”**

การแก้ปัญหาโดยหลักพื้นฐานของธรรมชาติ คือการพัฒนาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีการใช้แผนผังภูมินิเวศ คือการรื้อฟื้นระบบนิเวศให้สู่ระบบเดิม เช่น การปลูกป่าโดยเก็บน้ำไว้ที่ต้นน้ำให้มากที่สุด บนภูเขาต้องสร้างระบบนิเวศให้กลับมามีต้นน้ำมีธรรมชาติให้มาก แก้ปัญหาโดยการฟื้นฟูธรรมชาติ

ระบบนิเวศคือการอยู่ร่วมกันของสิ่งมีชีวิตอย่างสมดุลและเกื้อกูลกัน ดูว่าอะไรบ้างที่ใช้ในชุมชนได้เป็นการพึ่งพากันของระบบนิเวศ ใช้กลไกของธรรมชาติแก้ปัญหาภัยธรรมชาติ เมื่อมีการฟื้นฟูระบบนิเวศจะเริ่มมีสิ่งมีชีวิตที่มีความหลากหลายมากขึ้น

ส่วนสาระสำคัญและขั้นตอนในการจัดทำผังภูมินิเวศ เพื่อรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ดร.จำเนียร วรรณชัยพันธ์ ที่ปรึกษาโครงการระบุว่าประกอบด้วย 3 ขั้นตอนสำคัญ

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานการณ์และศักยภาพของท้องถิ่นทำความเข้าใจท้องถิ่น เรียกว่า **“แผนที่สีเขียว”** ต้องรู้ว่าบ้านเมืองที่เราอยู่ มีสภาพอย่างไร มีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสอย่างไร สภาพน้ำเป็นอย่างไร น้ำท่วม/ขาดน้ำ ที่ดินเป็นอย่างไร มีแร่ธาตุอะไร ปลูกอะไรได้ มลพิษในชุมชน โอกาสในการพัฒนามีบ้างหรือไม่ จะใช้เทคโนโลยีอย่างไร มีพื้นที่ว่างในชุมชนหรือไม่ ข้อมูลเหล่านี้มีความจำเป็นและสำคัญ โดยใส่ในแผนที่สีเขียว คนที่อ่อนแอที่สุดในชุมชนอยู่ตรงไหน อยู่ในสภาพไหน ต้องใส่ข้อมูลในแผนที่อันเดียว หากข้อมูลเยอะเกินก็สามารถทำแผนที่หลายอันได้ในการได้มาของข้อมูลต้องมีการทำความเข้าใจ พูดคุย และหาประเด็นที่มีความจำเป็นที่จะแก้ไข อนุรักษ์และพัฒนา

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา เป็นผังหรือแผนที่ความคิด / Mind MAP นำข้อมูลมาสู่การวิเคราะห์ แยกเป็นด้านๆ ต่างๆ เช่น สังคม สิ่งแวดล้อม เรื่องที่ต้องอนุรักษ์มีอะไรบ้าง สิ่งที่ต้องพัฒนามีเรื่องอะไรบ้าง โดยกำหนดยุทธศาสตร์สำคัญคือจะอนุรักษ์อะไร พื้นฟูอะไร

ขั้นตอนที่ 3 พัฒนาแผนงานสู่การปฏิบัติการ เมื่อกำหนดยุทธศาสตร์แล้ว ถอดแผนงาน หรือโครงการกิจกรรมออกมา มีการระดมความคิดเห็นร่วมกัน ทำแผนที่สีเขียว (Green MAP) จัดทำผังยุทธศาสตร์ที่ดีที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยต้องคำนึงถึงผู้รับผิดชอบ/ใครเป็นคนทำ ภาคยุทธศาสตร์หลัก/เจ้าภาพ เรื่องนี้เป็นเรื่องของใคร ภาคยุทธศาสตร์หลักคือใคร และปฏิบัติการพัฒนาเมือง โดยเริ่มจากวิธีการไหนก่อนก็ได้ เช่น เริ่มจากทุกซ์ของชุมชน แล้ววิเคราะห์ทุกซ์ สาเหตุของทุกซ์ สมุทัย และมรรค คือการลงไปปฏิบัติแต่ต้องค้นหาว่าอะไรคือทุกซ์ที่หนักที่สุดของชุมชน

การดำเนินโครงการนำร่องภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

CSNM และกลไกประชาสังคมในพื้นที่ แกนนำชุมชน นักวิชาการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนต่างๆ ได้พัฒนายุทธศาสตร์และจัดทำโครงการนำร่อง ในการรับมือหรือการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ เกิดเครือข่ายความร่วมมือ เกิดการบริหารจัดการด้านธรรมาภิบาลสอดคล้องกับสภาพภูมิอากาศของเมืองให้ดีขึ้น และผลักดันทำให้ข้อตกลงชุมชน (People Charter) เป็นเครื่องมือจัดการเมือง โดยมีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

การพัฒนากลไกขับเคลื่อนโครงการนำร่องพื้นที่

โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพคณะทำงานโครงการนำร่องในพื้นที่ ผ่านกิจกรรมต่างๆ ในโครงการ ได้แก่ การสร้างทีม ประชุมออกแบบ วางแผน ติดตามการทำงาน การพัฒนาศักยภาพ รวมถึงการสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ สร้างความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับกลุ่มเป้าหมายคนในพื้นที่ และภาคีเครือข่าย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

โครงการนำร่อง “ขอนแก่นสนทนา” : เพื่อการเปลี่ยนแปลงเมืองสู่สิทธิที่อยู่อาศัยที่มั่นคงภายใต้การมีส่วนร่วมออกแบบสภาพแวดล้อมและภูมิอากาศของคนทุกคน

มีการยกระดับและพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมร่วมกัน ผ่านกระบวนการปรึกษาหารือพูดคุยและสรุปบทเรียนอย่างมีส่วนร่วม พัฒนาศักยภาพการทำงานแก้ไขปัญหาเมือง ที่ให้ความสำคัญกับบทบาทสตรี การเคารพความหลากหลาย และสร้างการมีส่วนร่วมกับกลุ่มเปราะบาง โดยพื้นที่เมืองขอนแก่น ขับเคลื่อนร่วมกับเทศบาลนครขอนแก่น เครือข่ายชุมชนรถไฟเมืองขอนแก่น กลุ่มกองทุนหมุนเวียนอาชีพ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อที่อยู่อาศัย และพื้นที่บ้านไร่ ขับเคลื่อนร่วมกับเทศบาลเมืองบ้านไร่ กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มสหกรณ์เคหะสถาน เป็นต้น

**โครงการนำร่อง เมืองเปลี่ยนชุมชนช่วย:
กระบวนการปรับตัวและรับมือการเปลี่ยนแปลงของเมือง
อุตสาหกรรมแบบพหุผู้กระทำการ**

การสร้างและพัฒนาทีม โดยการเตรียมความพร้อมคณะทำงาน ทีมกลาง รวมทั้งแกนนำคณะทำงานชุมชน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการปรับตัวและรับมือการเปลี่ยนแปลงเมือง และการจัดตั้งอาสาสมัครชุมชน โดยมีทีมดำเนินโครงการหลัก ประกอบด้วย นักวิชาการจาก **มรภ.อุดรธานี** ภาคท้องถิ่น คือ **เทศบาลหนองสำโรง อปท.สามพร้าว** ภาคประชาสังคม คือ **ศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาชาวบ้านหนองสำโรง และกลไกอาสาสมัครชุมชน** ประกอบด้วย กลุ่ม **“อาสาสมัครไทยสมุทร เตือนภัย ป้องกัน และแก้ไขปัญหาน้ำท่วม”** กลุ่ม **“อาสาพัฒนาชุมชนบ้านสามพร้าว”** เบื้องต้นมีการตกลงให้มีโครงสร้างแบบแนวราบ รวมตัวกันแบบหลวมๆ ไม่มีผู้นำที่เป็นทางการ โดยเน้นการปรึกษาหารือแบบมีส่วนร่วม จะมิบทบาทในการสนับสนุนการเสาะแสวงหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาน้ำท่วมในชุมชน การประสานแจ้งข้อมูลข่าวสารให้คนในชุมชนได้รับรู้ และร่วมกันปฏิบัติงานตามแผนงานโครงการ ทั้งนี้หลังจัดตั้งกลุ่มแล้วเสร็จ ในที่ประชุมได้มอบหมายให้อาสาสมัครฯ แต่ละชุมชนทำการค้นหากลุ่มผู้เปราะบาง ข้อมูลกายภาพชุมชน พื้นที่น้ำท่วมและจุดเสี่ยง ผลกระทบและการปรับตัวรับมือปัญหาของคนในชุมชน

**โครงการนำร่องพัฒนาเมืองแบบร่วมคิด ร่วมทำ
บนฐานระบบนิเวศ เมืองหนองคาย**

มีการสร้างความเข้าใจคณะทำงานในพื้นที่ ออกแบบการทำงาน การขับเคลื่อนกิจกรรมร่วมกัน โดยการวิเคราะห์บทบาทที่เกี่ยวข้องของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ ทั้งกลุ่มที่ได้รับประโยชน์ ผลกระทบและภาคีเครือข่าย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้กลไกพื้นสระใครมีแกนหลักคือกลุ่มอนุรักษ์ป่าฯ ได้จัดเวทีเสาะแสวงหาแนวร่วมในการดำเนินกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้านการเตรียมพร้อมและเพิ่มพูนศักยภาพชุมชนต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ร่วมกับอำเภอสระใคร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เกษตรอำเภอ กศน. โรงเรียน รพ.สต.

อปท. รวมถึงผู้ใช้ประโยชน์จากพื้นที่ป่า และพื้นที่โคกแมงเงาร่วมหารือแลกเปลี่ยนแนวทางการขับเคลื่อนงานร่วมกันในพื้นที่ ผ่านกิจกรรมในโครงการฯ เกิดกลไกคณะทำงานที่ประกอบไปด้วย **คณะกรรมการชุมชนโคกแมงเงาสამัคคี เครือข่ายกองทุนชุมชน อสม. กลุ่มสตรี** รวมถึงที่ปรึกษา ได้แก่ **ส่วนบริการสาธารณสุข และสำนักช่าง เทศบาลเมืองหนองคาย โรงเรียนบ้านโคกแมงเงา ที่ปรึกษาโครงการนำร่องฯ กศน.ตำบลมีชัย**

**การอบรมเชิงปฏิบัติการ“แผนผังภูมินิเวศ”
(Ecological Spatial Plan) สู่การพัฒนาจัดการเมือง
สำหรับเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ ภาคอีสาน**

มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำแผนผังภูมินิเวศ และพัฒนาแผนผังภูมินิเวศบนฐานข้อมูลจริง และนำไปใช้ในการจัดการเมืองสำหรับเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ โดยพื้นที่ 6 เมืองภาคอีสานนำเสนอข้อมูลแผนที่เดินดิน ที่มีการวิเคราะห์จุดที่เป็นปัญหาในชุมชน รวมถึงศักยภาพต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่เมืองขับเคลื่อน รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเสนอ แนวทางใช้การแผนผังภูมินิเวศสำหรับการจัดเมืองเพื่อเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ โดย **ดร.จำเนียร วรรัตน์ชัยพันธ์** ที่ปรึกษาโครงการ SUCCESS

การสื่อสารและประชาสัมพันธ์โครงการ

ทางทีมโครงการ SUCCESS ได้จัดทำสรุปรายละเอียดโครงการนำร่องทั้ง 12 พื้นที่ และได้เผยแพร่ไปยังโครงการนำร่องทุกโครงการ โดยสามารถติดตามอ่านตาม link ด้านล่างนี้ค่ะ

1) สรุปภาพรวมโครงการนำร่องพื้นที่ภาคใต้ (สงขลา พัทลุง และสตูล)

<https://www.tei.or.th/thaicityclimate/success/documents/SUCCESS-Pilot-project-brief-South.pdf>

2) สรุปภาพรวมโครงการนำร่องพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ขอนแก่น อุดรธานี และหนองคาย)

<https://www.tei.or.th/thaicityclimate/success/documents/SUCCESS-Pilot-project-brief-NE.pdf>

สื่อและช่องทางการสื่อสาร – SCF – ภาคใต้

พื้นที่การดำเนินงานในภาคใต้ สงขลา พัทลุง สตูล รับผิดชอบโดยมูลนิธิชุมชนสงขลา ซึ่งเป็นองค์กรภาคประชาสังคมที่ดำเนินกิจกรรมมาอย่างยาวนาน ท่านสามารถติดต่อได้ที่ **email : scf2552@gmail.com** โทรและแฟกซ์ **074-221286** หรือติดตามข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานกิจกรรมโครงการพื้นที่ภาคใต้ ผ่านเพจ “เปลี่ยนเมือง” <https://www.facebook.com/SCF2564> และ เว็บไซต์ <https://www.scf.or.th/>

ทั้งนี้สามารถอ่านบทความที่สังเคราะห์จากการดำเนินงานในพื้นที่ในช่วงที่ผ่านมาได้ ดัง link ด้านล่างนี้ค่ะ

1) “ชุมชนภูมินิเวศแห่งคลองละงู” (6 กันยายน 2023) รายการสภากาแฟ สถานีวิทยุ ม.อ.หาดใหญ่ FM 88.0 Mhz
<https://www.youtube.com/watch?v=P39OnaDKFIQ>

2) “การพัฒนาพื้นที่เมือง เพื่อรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (10 กันยายน 2023)”
 รายการสบายสบาย ช่วงโลกสีเขียว วิทยุรัฐสภา FM87.5 Mhz
<https://www.youtube.com/watch?v=vJLLJfrmMHw&feature=youtu.be>

สื่อและช่องทางการสื่อสาร – CSNM – ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในช่วงการดำเนินงานที่ผ่านมา ทาง CSNM ได้ทำการประชาสัมพันธ์โครงการ อยู่ 2 ช่องทางหลัก ได้แก่

1) ประชาสัมพันธ์ผ่านการจัดเวทีประชุมเชิงปฏิบัติการต่างๆ และเวทีประชุมอื่นๆ ร่วมกับภาคีเครือข่าย นอกจากนี้ชี้แจงรายละเอียดโครงการด้วยวาจาแล้ว โครงการยังได้นำเอกสารประกอบการประชุมที่ทาง TEI จัดทำขึ้นไม่ว่าจะเป็น แผ่นพับโครงการ สรุปย่อโครงการ มอบให้แก่ภาคีเครือข่ายผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์โครงการร่วมไปด้วย

2) สื่อออนไลน์ โดยได้ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานโครงการ SUCCESS ภาคอีสาน และข่าวสารการเคลื่อนไหวอื่นๆของ CSNM และกลุ่มวิจัยความอยู่ดีมีสุขและการพัฒนาอย่างยั่งยืน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผ่านเว็บไซต์ <https://wesd.kku.ac.th/> และเพจ Facebook: <https://www.facebook.com/wesdkku>

แล้วกลับมาพบกันใหม่อีก 6 เดือนข้างหน้านะคะ

สำหรับแผนงานของเราในอีก 6 เดือนข้างหน้า (เดือนพฤศจิกายน 2566 – เมษายน 2567) ที่จะถึงนี้ กิจกรรมหลักคือการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินโครงการนำร่องโดย TEI ในเดือน พฤศจิกายน 2566 และการดำเนินโครงการนำร่องจะเสร็จสิ้นตามแผนการดำเนินงานในเดือนธันวาคม 2566 โดยกิจกรรมต่อเนื่องในปีที่ 5 (ปีสุดท้าย) คือ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของแต่ละภาค การทบทวนปรัชญาศาสตร์แบบมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนและภาคส่วนต่างๆ โดยใช้ข้อมูลและผลจากการดำเนินโครงการนำร่อง รวมทั้งกิจกรรมการจัดเวทีประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ (กิจกรรมสุดท้ายก่อนปิดโครงการ) นอกจากนี้ทาง TEI ร่วมกับ SCF และ CSNM จะร่วมกันผลิตสื่อเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองและโครงสร้างพื้นฐาน ผลกระทบจากสภาพภูมิอากาศ การเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ และความเปราะบางของกลุ่มคนชายขอบ กลุ่มคนจน และกลุ่มผู้หญิง เป็นสิ่งสำคัญสำหรับกระบวนการมีส่วนร่วมและกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งพวกเราจะนำข้อมูลและข่าวสารมาแจ้งกันในฉบับต่อไปนะคะ สุดท้ายนี้พวกเราก็ขอให้ท่านผู้อ่านทุกท่านมีความสุขที่ดีค่ะ

SUCCESS เป็นโครงการ 5 ปี (พฤศจิกายน 2562-ตุลาคม 2567) ได้รับทุนจากสหภาพยุโรป เพื่อให้ชุมชนเมืองปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยใช้องค์ความรู้และพื้นที่เวทีกกลาง สำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และขับเคลื่อนไปสู่การเปลี่ยนแปลงในระดับนโยบาย โครงการต้องการให้ภาคประชาสังคมและทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อทำให้การพัฒนาเมืองการเตรียมพร้อมรับมือกับภัยพิบัติด้านน้ำท่วมมากยิ่งขึ้นและทั่วถึงคนทุกระดับชั้นด้วยความเท่าเทียมกันอย่างเป็นธรรม

หากต้องการข้อมูลเพิ่มเติม สามารถติดต่อเราได้ที่นี่

✉ successprojectinfo@gmail.com

หากท่านผู้อ่านต้องการรับข่าวสารใหม่ ๆ ของโครงการ ติดตามได้ที่

🌐 <http://www.tei.or.th/thaicityclimate/success.html> 📘 www.facebook.com/UrbanClimateResilienceThailand

คำสงวนสิทธิ์: เอกสารเผยแพร่โครงการ SUCCESS จัดทำขึ้นโดยได้รับการสนับสนุนจากสหภาพยุโรป ซึ่งทีมงานโครงการ SUCCESS ภายใต้ TEI มีหน้าที่รับผิดชอบเนื้อหาทั้งหมด โดยเนื้อหาดังกล่าวไม่จำเป็นต้องสะท้อนมุมมองของสหภาพยุโรป